

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce

2023

Aliaksandr Dym

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce

INTERVENTION

Aliaksandr Dym

Plzeň 2023

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Multimediální design

Specializace Užitá fotografie

Diplomová práce

INTERVENTION

Aliaksandr Dym

Vedoucí práce: MgA. Vojtěch Aubrecht

Katedra výtvarného umění

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Západočeská univerzita v Plzni

Plzeň 2023

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **BcA. Aliaksandr DYM**
Osobní číslo: **D19N0071P**
Studijní program: **N8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Intermediální tvorba, specializace Užitá fotografie**
Téma práce: **INTERVENCE**
Téma práce anglicky: **INTERVENTION**
Zadávací katedra: **Katedra výtvarného umění**

Zásady pro vypracování

Dokumentární cyklus fotografií. Autor bere v potaz otázku role fotografa a jeho integrity ke ztvárnění reality.

Tvůrčí záměr: Využít získané schopnosti pro experiment a vytvoření díla v rozsáhlejším formátu, než jsou díla předešlá. Vyzkoušet si vedení a realizaci obsáhlejšího projektu, a tak získání dalších cenných zkušeností pro další tvorbu.

Způsob realizace: Pro realizaci své práce zúročím vědomosti získané během studia, práce tedy bude propojovat několik výtvarných postupů.

Cíl: Rád bych se díky svojí práci posunul jako tvůrčí osobnost i jako budoucí fotograf a designer- vnímám tyto činnosti jako spojené nádoby. Taký ukázat „motýlí efekt“ v umělecké manifestaci založené na fiktivních osudech fiktivních lidí.

Předpokládaný charakter výstupu: Fotografická kniha ve filmovém stylu(20 stránek).
Rozsah průvodní zprávy: 5 normostran.

Rozsah teoretické části: **min. 5 normostran**
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování DP**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

GOMBRICH, E. H. *Příběh umění*. Praha: Odeon, 1992. Klub čtenářů. ISBN 80-207-0416-7.
GOMBRICH, E. H. *Umění a iluze: studie o psychologii obrazového znázorňování*. Vydání druhé. Přeložil Miroslava GREGOROVÁ. Praha: Argo, 2019. ISBN 978-80-257-3031-7.
BALEKA, JAN. *Výtvarné umění: výkladový slovník: (malířství, sochařství, grafika)*. Praha: Academia, 1997. ISBN 9788020019097.
KULKA, Tomáš. *Umění jako klíč*. Torst, 2014. ISBN 9788072154777.
LOSOS, Ludvík. *Techniky malby*. Praha: Aventinum, 2010. ISBN 9788074420085.
RUHRBERG, Karl, WALTHER, Ingo F., ed. *Umění 20.století*. Praha: Slovart, c2004. ISBN 8072095218.
LAMAČ, Miroslav. *Myšlenky moderních malířů: (od Cézanna po Dalího)*. 4., přeprac. vyd. Praha: Odeon, 1989. Klub čtenářů (Odeon). ISBN 80-207-0087-0.
MERGL, Jan a Dominik MAČAS. *Ladislav Sutnar: Náorat*. Plzeň: Západočeská univerzita, 2015. ISBN 9788026105640.
ANDĚL, Jaroslav, Iva JANAKOVÁ a Šimon PELLAR. *Dílo Ladislava Sutnara: design in action*. Praha: Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze, 2003. ISBN 9788071010500.
WIGAN, Mark. *Umění ilustrace: vizuální myšlení*. Brno: Computer Press, 2010. Základy designu. ISBN 9788025129708.

Vedoucí diplomové práce: **MgA. Vojtěch Aubrecht**
Katedra výtvarného umění

Datum zadání diplomové práce: **31. května 2021**
Termín odevzdání diplomové práce: **29. dubna 2022**

Doc. akademický malíř Josef Mištera v.r.
děkan

Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D. v.r.
vedoucí katedry

V Plzni dne 15. září 2021

Dle rozhodnutí č. j. 200/066/57/2022
stanoven nový termín odevzdání BP/DP 28. 4. 2023

Prohlašuji, že jsem práci vypracoval samostatně a užil jen uvedené prameny a literaturu.

Plzeň, duben 2023

.....

podpis autora

PODĚKOVÁNÍ:

Mé poděkování patří MgA. Vojtechu Aubrechtovi za skvělé vedení práce, věcné připomínky, vstřícnost při konzultacích a především za jeho odborné znalosti. Také bych rád poděkoval Štěpánu Grygarovi za konzultace a společně s Radovanem Koderou za jejich znalosti, které nám za poslední roky předávali. Též za jich upřímné názory a milou spolupráci.

OBSAH

1 MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE.....	8
2 TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY.....	9
2.1 CÍL PRÁCE.....	10
3 PROCES PŘÍPRAVY.....	11
3.1 PROCES TVORBY.....	13
4 POPIS DÍLA.....	16
4.1 TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKACE.....	16
4.2 PŘÍNOS PRO DANÝ OBOR.....	17
5 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	18
a) Knižní a periodická literatura.....	18
b) Internetové zdroje.....	19
6 RESUMÉ.....	20
7 SEZNAM PŘÍLOH.....	21

1. MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

A tady dochází ke konci mou éra na Sutnarce.

Sedm let uteklo jako jeden den. Pamatuju si jak jsem seděl na první hodině prvního ročníku a i pamatuju si první téma jako by to bylo včera: Marne hazene vejce pred dopadem na prezidentském mítinku

Na mých zádech bylo tolik projektů, úkolů, nápadů, vzletů a pádů. Ale každý z nich si velmi vážím a jsem vděčný každému ze svých učitelů za jejich znalosti a rady.

V magisterském studiu jsem pokračoval v práci s konceptuální fotografií, učil se dívat se dál a kopat hlouběji, učil se odejít od triviálnosti ve prospěch hlubších myšlenek. Poslední roky na univerzitě mi dali možnost nebat se vyzkoušet něco nového a motivaci každý semester být lepší, než v předchozím, a to dělalo pokrok vývoje více patrným.

Rád bych zdůraznil důležitý fakt v mém vývoji jako fotografa: univerzita mi umožnila fotografovat hlavní události, výstavy, knihy a mnoho dalšího. Byla to nejlepší fotografická praxe, kterou si člověk mohl představit. Spřátelil jsem se s fotoaparátem a teď jsme mohli mluvit jedním jazykem. Naučil jsem se pracovat s objektivy a vybírat je na základě situace. Pracovat s osvětlením ve studiu pro lepší výsledky předmětových snímků.

S každým pokusem byl výsledek lepší a progresivnější. Podařilo se mi rozvinout cit pro kompozici, rychle určit náladu fotografie a manipulovat s nimi. Neměli bychom zapomínat na barevnou korekci, moulicí se tvar jsem se dozvěděl mnohem více za poslední dobu a mohl ji používat volně. Jen samé plusy a pozitivní vzpomínky na poslední léta na univerzitě.

Cítím svůj vlastní pokrok? Naprosto ano.

2. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

Mezi dlouhým seznamem nabízených témat mi připoutala pozornost "Intervence".

Upřímně řečeno, v té době jsem ani nebyl jistý, co to znamená, ale tajemnost mě neplašila, naopak mě přitahovala. Pro mě to znělo jako výzva k objevování nových věcí a na základě získaných znalostí vytvořit nový projekt. Když jsem začal studovat, co konkrétně slovo intervence znamená, tak se rozpoutal válečný konflikt na Ukrajině, který úzce souvisel s tématem mé diplomové práce. I když pocházím z Běloruska, toto událost ovlivnilo i mou zemi a mou rodinu.

To byl jeden z důvodů, proč jsem musel přeložit obhajobu práce na příští rok. I když téma intervence přímo odráží situaci v sousední zemi Ukrajině, odmítl jsem kategoricky vytvářet projekt na téma války. Já to už tehdy věděl, že by mě emoce ovládly a nebyl bych schopen pracovat rozumně a plně se věnovat práci.

Proto byla pro mě válka stále v pozadí.

Studoval jsem, co znamená slovo "intervence" mimo vojenské konflikty, hledal možné body kontaktu a okamžiky, na které bych mohl navázat, a nakonec mi přišla na mysl myšlenka vytvářet fiktivní postavy, které se vstřebávají do života druhých.

S tímto nápadem jsem o rok odložil diplomku. Ale každým dalším setkáním s tímto konceptem jsem pochopil, že tento nápad nebude přesahovat mé představy a kresby v mé hlavě. Proto jsem si položil otázku: Co mě momentálně nejvíce v životě zajímá a jak lze toto spojit s mým diplomovým úkolem? A tématem byla fundamentální fyzika, vesmír a náš svět. To se stalo základem pro hlavní myšlenku mé práce

2.1 CÍL PRÁCE

Cílem mé práce bylo ukázat, jak se podle mého názoru může deformovat prostor a čas na fotografii. Jak může být deformována skutečnost, když se imaginaci umožní vymazat hranice obyčejnosti a umožní se dělat nemožné věci. A to vše je založeno na základech fyzikálních procesů, toku času a elasticitě prostoru. Bylo to pro mě výzvou ukázat své znalosti v oblasti fotografie. Jak z technického hlediska, tak z uměleckého pohledu.

3. PROCES PŘÍPRAVY

Série fotografií není novým uměleckým žánrem. Byla vytvořena již na počátku 19. století. V dnešní době se série fotografií opět stala populární. Díky moderním technologiím je možné vytvářet série fotografií, které jsou propojené a mohou vyprávět příběh.

Vytvoření série fotografií je poměrně složitý proces, který vyžaduje mnoho času a trpělivosti. Pokud je vše provedeno správně, výsledky mohou být zajímavé.

Pro vytvoření série fotografií automobilů, motocyklů a lidí je nutné mít dobrou kameru a dostatek zkušeností v oblasti fotografie. Je také nutné vybrat vhodné místo, kde je možné fotografovat. Je důležité vybrat místo, které odpovídá tématice série fotografií a bude schopné předávat zprávy o rychlosti a pohybu. Inspirace nápadem na sérii fotografií přišla na základě fyzikálních zákonů a představ různých rozměrů prostoru. Pokud žijeme v dvoudimenzionální projekci trojrozměrného prostoru. A dále jsem pokračoval v představování čtyřrozměrného prostoru.

Čtyřrozměrný prostor je matematická koncepce, která popisuje prostor složený z čtyř dimenzí: tří prostorových a jedné časové. Takový prostor lze představit jako soubor souřadnic (x, y, z, t) , kde x , y a z označují prostorové souřadnice a t označuje časovou souřadnici.

Čtyřrozměrný prostor se široce používá ve fyzice, zejména v teorii relativity Alberta Einsteina. V této teorii je prostor-čas považován za čtyřrozměrný kontinuum, kde časová souřadnice t hraje roli čtvrté dimenze.

Tato teorie byla trochu složitá a nudná, ale byla to nezbytný základ pro vytvoření mých prací.

Původně jsem chtěl ukázat efekt pohybu objektu fotografováním jako série snímků, navrstvených jeden na druhý v pořadí. To znamená jeho pohyb v 4. dimenzi (čase).

Jedním z inspiračních zdrojů byl film Christophera Nolana - Interstellar, kde hlavní postava vstupuje do čtyřrozměrného krychle, ve kterém se může volně pohybovat ve všech čtyř dimenzích. Tato teoretická možnost mě velmi zaujala a rozšířila mé možnosti pro tvorbu fotografií. Pojal jsem, že můžu ukazovat nejen pohyb po časové osádce, ale také zkreslovat samotný prostor, ukazovat jeho plasticitu a deformace.

3.1 PROCES TVORBY

Prvním krokem pro mě bylo vyzkoušet ukázat běžné pohyby objektu v čase. K tomu jsem hledal různá kopcovitá místa, mosty a kopce, které by odkrývali pohled na silnice a křižovatky. Na focení jsem používal stativ, fotoaparát s funkcí snímání série fotografií a své trpělivosti. Již během prvních fotografování jsem se setkal s některými nuancemi a momenty, o kterých jsem původně nepřemýšlel. Především ne každý objekt vypadal zajímavě, pokud se jednoduše pohyboval po své trase. Auto jenom jel a fotografie byla nudná a vůbec neodrážela to, co jsem chtěl dosáhnout. Jednoduše řečeno, šlo jen o nudnou posloupnost objektu pohybujícího se z místa na místo.

Abych to vyřešil, rozhodl jsem se experimentovat v fázi úprav fotografií v programu Photoshop. Hlavním záměrem nebylo jen rozvrstvit auta, ale spojit všechny okamžiky do jednoho celku. Abych z prostého auta vytvořil dlouhý objekt podobný hadovi nebo červu. Abych ukázal plasticitu časové osy v prostoru.

Bohužel jsem narazil na problém: ne všechny typy karoserií aut se hodily pro mé vidění tohoto zkreslení. Výsledek se mi prostě nelíbil a přemýšlel jsem, jak ho vylepšit.

Po experimentech s různými dopravními prostředky jsem si uvědomil, že nejlepší efekt má dlouhá vozidla s jednotným tělem. Například kamiony, autobusy, tramvaje, dodávky. Vše, co může být protáhnuté, prodloužené, zkreslené.

To byl skvělý krok pro rozvoj projektu, ale nestačilo to. Po několika hotových fotografiích začala být zjevná zcela obyčejnost a stejnost.

Různé fotografie se nelišily a nenesly žádné různé emoce.

To mě vedlo k experimentům s jejich polohou v prostoru: nejen fotografovat pohyb vpřed po lince, ale zkusit ukázat, co se stane, když objekt na křižovatce zatočí doleva nebo doprava. Pokud se otočí nebo provede nějaký manévr.

Poté začaly experimenty na základě nového přístupu. Zde bylo však mnoho nuancí, které jsem nezohlednil.

Jelikož jsem chtěl fotografovat v černobílém stylu, barva automobilu měla obrovský význam. Proto trpělivost a čekání byly nejtěžší částí při tvorbě prací. Musel jsem stát a čekat na dokonalý objekt, tu správnou auta, která by byla barevně kontrastní s cestou. Aby forma karoserie byla vhodná pro zkreslení. Aby auto zatočilo tam, kam jsem chtěl, a tak dále. Výsledky toho všeho stály za to a začal jsem dostávat opravdu zajímavé snímky, na kterých se dělo to, co jsem chtěl ukázat.

Poté jsem začal experimentovat s mopedy, motorkami a lidmi.

To vytvářelo naprosto odlišný efekt než deformovaná auta.

Složité objekty, jako by harmonika, naplnily fotografii dynamikou a fázovým pohybem.

Proto druhá fáze fotografování přinášela různé výsledky, ale každá nová lokalita a nový pokus mě přinutily zkoušet něco neobvyklého, měnit úhly focení, objektivy, směr.

Myslím si, že jsem projel všechny možné mosty v Plzni, všechna místa, na která jsem si pamatoval.

Výsledkem bylo asi 25 fotografií z různých míst a s různými objekty. Ale něco chybělo. Něco nebylo řečeno.

Toto stejné názoru se drželi i profesory, se kterými jsem konzultoval své práce. Fotografie byly stejné a i když se lišily místy focení a objekty na nich, emoce z těchto prací zůstaly stejné. Nebyl tam

efekt překvapení, nebyl tam efekt novosti.

Můj vedoucí mi poradil pracovat s fotografiemi jako tvůrce. Nejen stát a čekat na nějaký pohyb od objektu, ale být režisérem tohoto světa, inscenovat vše, co se tam děje.

Toto byla třetí etapa při tvorbě diplomové práce.

Prosil jsem řidiče, aby projeli různými směry a provedli nějaký manévry. Lidé prováděli neobvyklé pohyby, které bych v běžné situaci nesnímal. Ale ani to nevytvářelo tu hloubku projektu, které jsem chtěl dosáhnout.

Až čtvrtou fází se stalo plné rozpuštění hranic reality.

Vzal jsem existující fotografie a v prostředí Photoshopu začal zkreslovat prostor. Duplikováním objektů, jejich odrazem a spojováním s ostatními.

Důležitým momentem bylo vytvořit efekt jednotné fotografie. Aby všechny její části přecházely jedna do druhé. Aby fotografie měla objem. Aby fotografie byla zajímavá k prohlížení a poskytovala dojem toho, co nelze vidět v reálu.

Výsledkem je série fotografií, kterou můžete pozorovat.

4. POPIS DÍLA

Na finální fázi jsem měl několik desítek prací s různými objekty, na různých místech a s různými efekty zkraslení. Černobílý filtr byl vybrán pro vytvoření efektu jednotnosti. Aby nebyl konflikt barev a odstínů, ale pouze kontrast černé a bílé, barvy a stíny. Výsledkem bylo, že jsem dosáhl různých efektů při prohlížení každé fotografie. Každá fotografie měla svůj styl, svůj jazyk, svou deformaci. Tím jsem byl spokojen s výsledkem práce. Všechny vybrané práce budou vystaveny v různých rámech různých formátů. Hlavní práce budou malých rozměrů a několik z nich bude větších formátů.

4.1 TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKACE

K vytvoření této diplomové práce jsem použil fotoaparát, stativ a počítač pro úpravu fotografií.

Pro fotoaparát byl vybrán Canon 6D Mark II, který je plnoformátový, což pro mě poskytovalo velkou výhodu, protože jsem často používal širokoúhlý objektiv. Hlavně jsem fotografoval na objektiv Sigma 12-24mm, což je širokoúhlý objektiv, a také na Canon 24-70mm. To byl vynikající výběr pro tuto sérii fotografií. A samozřejmě Adobe Photoshop, pro úpravu fotografií a vytváření zkraslení a intervencí ve fotografii.

Pro korekci barev jsem použil Adobe Lightroom, aby byl dosažen konečný výsledek.

4.2 PŘÍNOS PRO DANÝ OBOR

Co má má práce přinesla fotografii?

Asi můj vlastní přínos. Moje myšlenky a city, které prošly skrze fotografickou prizmu. V současném světě je obrovské množství fotografů, umělců a tvůrců.

Každý z nás vstupuje do nekonečného světa fotografie skrze různé dveře, různými způsoby a snaží se něco říct. Touto prací říkám, že fotografie může spojit naprosto odlišné koncepty, nápady a cíle. Během magisterského studia jsem se snažil spojit dohromady vše, co jsem si během předešlých let rozvíjel. A jako výsledek se nacházím na cílové rovině tohoto studia, ale ne na finální etapě mého růstu v oboru fotografie.

Budu nadále experimentovat, zkoušet nové věci a rozvíjet se, doufám, že stále contribuji do této nádherné oblasti umění, jakou je fotografie.

5. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

a) Knižní a periodická literatura:

AUMONT, Jacques. *Obraz*. Praha: NAMU, 2005. ISBN 978-80-7331-165-0.

BERGER, John. *Způsoby vidění*. Praha: Labyrint, 2016. ISBN 978-80-87260-78-4.

BIRGUS, V., Mičoch, J. *Česká fotografie 20. Století, průvodce*. Praha: Kant, 2005. ISBN 80-86217-89-2.

GASSET, José Ortega y. *Eseje o umění*. Bratislava: Archa, 1994. ISBN 80-7115-076-2.

GOMBRICH, Ernst, Hans. *Umění a Iluze: Studie o psychologii obrazového znázorňování*. Praha: Odeon, 1985. ISBN 01-525-85.

JOST, Francois. *Realita/Fikce říše klamu*. Praha: NAMU, 2006. ISBN 80-7331-056-2.

LÁB Filip, TUREK Pavel. *Fotografie po fotografii*. Praha: Karolinum, 2009. ISBN: 978-80-246-1617-9.

b) Internetové zdroje

[https://en.wikipedia.org/wiki/Interstellar_\(film\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Interstellar_(film))

https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Ctvr%C3%BD_rozm%C4%9B

6. RESUMÉ

Моя дипломная работа является результатом симбиоза полученных за время обучения навыков, технических и концептуальных. Сейчас я смело могу сказать, что все эти годы обучения на Сутнарке дали свои плоды в виде того, какой я сейчас и на что способен.

Данная работа отражает фазу развития моего стиля, моего восприятия мира и его рефлексии через призму моей личности. Мои увлечения помимо фотографии тесно связаны с результатом дипломной работы. В данном случае это был интерес к космосу, физике и фундаментальным знаниям о нашем существовании.

Эти глубокие философские мысли стали катализатором для сотворения серии работ. Создать видимое искажение пространства и времени. Искаженная двухмерная проекция трехмерного мира через четвёртую координату времени. Это и была моя интервенция в фотографии.

7. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 - The Tesseract

Příloha 2 - The four dimensional cube

Příloha 3 - Původní fotografie

Příloha 4 - Původní fotografie

Příloha 5 - Původní fotografie

Příloha 6 - Původní fotografie

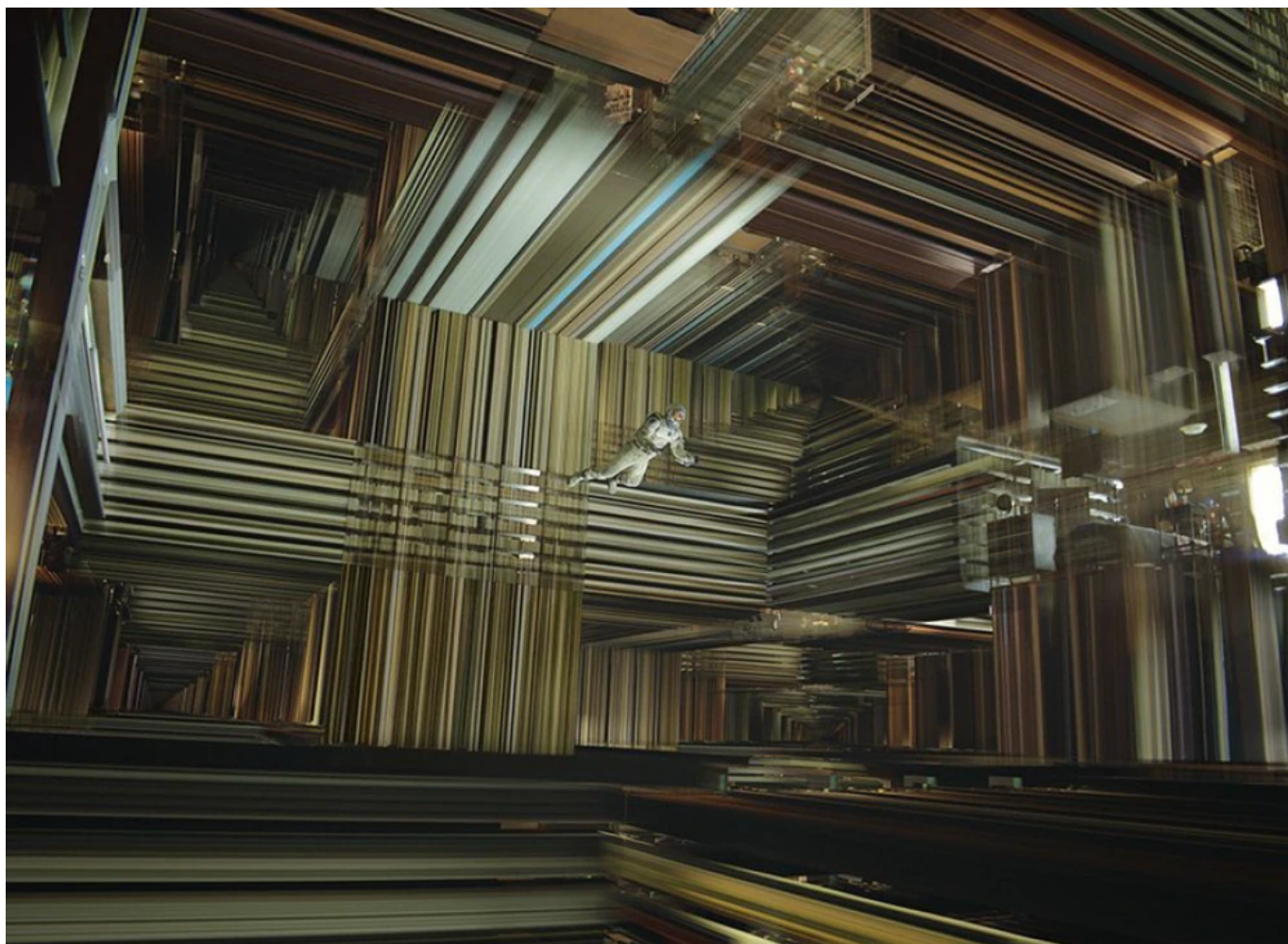
Příloha 7 - Původní fotografie

Příloha 8 - Původní fotografie

Příloha 9 - Nepoužitá fotografie

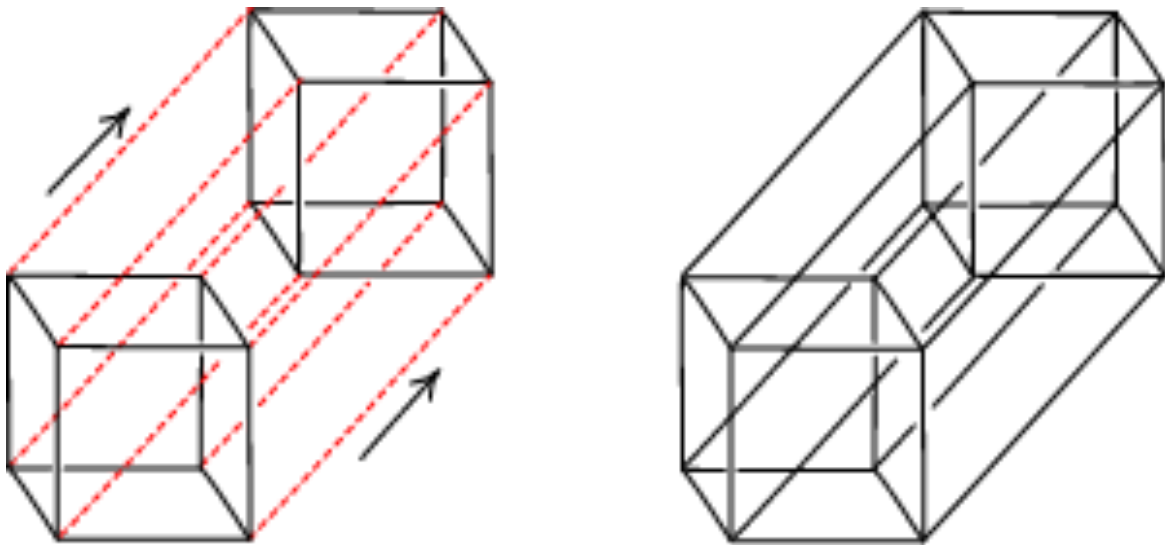
Příloha 10 - Nepoužitá fotografie

Příloha 1 - The Tesseract

Dostupné z: <https://interstellarfilm.fandom.com/wiki/Tesseract>

Příloha 2 - The four dimensional cube

Dostupné z:

https://sites.pitt.edu/~jdnorton/teaching/HPS_0410/chapters/four_dimensions/index.html

Příloha 3 - Původní fotografie

Příloha 4 - Původní fotografie

Příloha 5 - Původní fotografie

Příloha 6 - Původní fotografie

Příloha 7 - Původní fotografie

Příloha 8 - Původní fotografie

Příloha 9 - Nepoužitá fotografie

Příloha 10 - Nepoužitá fotografie

